

EDUCATION

Paper - II

OCT-11/13

Signature of Invigilators

Roll No.

(In figures as in Admit Card)

1. ....

Roll No. ....

2. ....

(in words)

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **fifty (50)** multiple choice type questions. **All** questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method

Wrong method

OR

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. Extra sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
8. There shall be no negative marking.
9. Use of calculator or any other electronic devices is prohibited.
10. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of Questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પચાસ (૫૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપિટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ પાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheet ના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ પાનાઓમાં આપવાના રહેશે.
૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.
૬. આ બુક્લેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.
૭. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુક્લેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ કાળજી પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવો નહીં.
૮. ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણાંકન પ્રથા નથી.
૯. કેલ્ક્યુલેટર અને ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો પ્રયોગ કરવાની મનાઈ છે.
૧૦. પ્રશ્નપત્રના પ્રશ્નોમાં ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષાંતરમાં કોઈ વિસંગતિ જોવા મળશે તો અંગ્રેજી અર્થને જ માન્ય ગણવામાં આવશે.

Education-II

1

[P.T.O.]

SEAL

EDUCATION

PAPER - II

શિક્ષણ

પેપર-II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice/assertion/reasoning questions/matching questions. Each question carries **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. Which is the narrowest notion of education ?
(A) Discipline
(B) Indoctrination
(C) Imparting information
(D) Preaching
2. The nature of educational philosophy is :
(A) Prescriptive
(B) Empirical
(C) Applicational
(D) Analytical
3. What is the educational implication of secularism as constitutional value ?
(A) All the religions should be taught
(B) Students should not hate any religion
(C) National curriculum should not have strong religion components
(D) All religions lead to better life
1. નીચેનામાંથી શિક્ષણનો સૌથી સંકુચિત ખ્યાલ કયો છે ?
(A) શિસ્ત
(B) મતારોપણ
(C) માહિતીપ્રદાન
(D) ઉપદેશ
2. શૈક્ષણિક ફિલસૂફીનું સ્વરૂપ કેવું છે ?
(A) આદેશાત્મક
(B) આનુભવિક
(C) ઉપયોજનલક્ષી
(D) વિશ્લેષણાત્મક
3. બંધારણીય મૂલ્ય તરીકે બિનસાંપ્રદાયિકતાનો શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ શું છે ?
(A) બધા ધર્મોનું શિક્ષણ આપવું જોઈએ
(B) વિદ્યાર્થીઓએ કોઈ ધર્મને ધિક્કારવો ન જોઈએ
(C) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમમાં ધર્મ વિષયક એકમોનું તત્વ ભારપૂર્વક રજૂ ન થવું જોઈએ
(D) બધા ધર્મો બહેતર જીવન પ્રતિ લઈ જાય છે

4. Why does a teacher educator need to study philosophy ?

- (A) To be a better classroom teacher
- (B) To be able to contribute to educational philosophy
- (C) To develop mature pedagogical judgements
- (D) To be a perfect human being

5. Dialectic materialism is the philosophical premises of :

- (A) Marxism
- (B) Idealism
- (C) Positive relativism
- (D) None of the above

6. Which of the following is a metaphysical aim of education ?

- (A) Education for good life
- (B) Education for character building
- (C) Education for self-realization
- (D) Education for cognitive development

4. શિક્ષક પ્રશિક્ષકને ફિલોસોફીનો અભ્યાસ કરવાની શી જરૂર છે ?

- (A) વધારે સારા વર્ગખંડ શિક્ષક બનવા માટે
- (B) શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનમાં પ્રદાન કરવા માટે સક્ષમ બનવા
- (C) અધ્યાપનશાસ્ત્ર અંગેના પરિપક્વ નિર્ણયોનો વિકાસ કરવા માટે
- (D) પૂર્ણ માનવ બનવા માટે

5. દ્વંદ્વાત્મક ભૌતિકવાદ એ શાની તાત્વિક વિભાવના છે ?

- (A) માર્ક્સવાદ
- (B) આદર્શવાદ
- (C) પ્રમાણવાદી સાપેક્ષતાવાદ
- (D) ઉપરમાંથી એક પણ નહીં

6. નીચેના પૈકી શિક્ષણનું કયું લક્ષ્ય તત્વમીમાંસા આધારિત છે ?

- (A) શુભ જીવન માટે શિક્ષણ
- (B) ચરિત્ર વિકાસ માટે શિક્ષણ
- (C) આત્મસાક્ષાત્કાર માટે શિક્ષણ
- (D) બૌદ્ધિક વિકાસ માટે શિક્ષણ

7. ....is against bookish knowledge.

- (A) Idealism
- (B) Naturalism
- (C) Jainism
- (D) Realism

8. Islamic education does *not* profess :

- (A) Peace
- (B) Search for ultimate truth
- (C) Brotherhood
- (D) Purity

9. Which of the following is an educational implication of logical empiricism ?

- (A) Mathematics must be a compulsory subject
- (B) Language analysis leads to appropriate knowledge
- (C) A careful study of experiences should guide our behaviour
- (D) Abstract thinking is the most important skill for learners

7. .... પુસ્તકીયા જ્ઞાનનો વિરોધ કરે છે :

- (A) આદર્શવાદ
- (B) પ્રકૃતિવાદ
- (C) જૈનદર્શન
- (D) વાસ્તવવાદ

8. ઈસ્લામિક શિક્ષણ જ્ઞાનો ઉપદેશ આપતું નથી ?

- (A) શાંતિ
- (B) અંતિમ સત્યની શોધ
- (C) ભાઈચારો
- (D) પવિત્રતા

9. નીચેના પૈકી કયો શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ તાર્કિક અનુભવવાદનો છે ?

- (A) ગણિત વિષય ફરજિયાત હોવો જોઈએ
- (B) ભાષાકીય વિશ્લેષણ દ્વારા યોગ્ય અર્થની પ્રાપ્તિ થાય છે
- (C) અનુભવોના કાળજીપૂર્વકના અભ્યાસ દ્વારા આપણું વર્તન દોરવાનું જોઈએ
- (D) અધ્યેતાઓ માટે અમૂર્ત ચિંતન એ સૌથી અગત્યનું કૌશલ છે

10. The teacher who familiarises his students with predicament of life is :
- (A) an idealist teacher
(B) a pragmatist teacher
(C) an existentialist teacher
(D) a vedantic teacher
11. Who believes in 'matter' and 'spirituality' both as realities ?
- (A) J. Krishnamurthy
(B) Sri Aurobindo
(C) Vivekanand
(D) Bertrand Russell
12. According to Buddhism the world can be understood through :
- (A) Law of causation
(B) Eight-fold path
(C) Divine grace
(D) All of the above
13. The non-dualist philosophy strongly believes in :
- (A) Only one ultimate goal of education
(B) Non-contradicting aims of education
(C) Individuals can follow their own paths
(D) The world and the God both should be realised through education
10. કયો શિક્ષક પોતાના વિદ્યાર્થીઓને જીવનની ભયાનકતાથી પરિચિત કરે છે ?
- (A) આદર્શવાદી
(B) વ્યવહારવાદી
(C) અસ્તિત્વવાદી
(D) વેદાંતી
11. પદાર્થ અને આધ્યાત્મિકતા બંનેને વાસ્તવિકતા તરીકે કોણ માન્ય રાખે છે ?
- (A) જે. કૃષ્ણમૂર્તિ
(B) શ્રી અરવિંદ
(C) વિવેકાનંદ
(D) બર્ટ્રાન્ડ રસેલ
12. બૌદ્ધ દર્શન અનુસાર જગતને શાના દ્વારા સમજી શકાય છે ?
- (A) કાર્યકારણનો સિદ્ધાંત
(B) અષ્ટાંગ માર્ગ
(C) દેવી કૃપા
(D) ઉપરના બધા જ
13. અદ્વૈત દર્શનની દૃઢ માન્યતા કઈ છે ?
- (A) શિક્ષણનું અંતિમ ધ્યેય એક જ હોય
(B) પરસ્પર વિરોધ ન હોય તેવાં શિક્ષણનાં લક્ષ્યો
(C) વ્યક્તિઓ પોતપોતાનો માર્ગ પસંદ કરી શકે
(D) શિક્ષણ દ્વારા જગત અને ઈશ્વર બંનેનો સાક્ષાત્કાર થવો જોઈએ

14. Which is a primary group of the society ?
- (A) Family
(B) Caste
(C) Community
(D) Stratum
15. Which of the following is *not* related with the concept of Educational Sociology ?
- (A) Class
(B) Caste
(C) Interaction
(D) Hobbies
16. Equal educational opportunities are intended to :
- (A) Provide for a 'fair' educational system
(B) Iron out social discriminations
(C) Realise the goal of an egalitarian society
(D) Provide 'education for all'
14. સમાજનું પ્રાથમિક જૂથ કયું છે ?
- (A) કુટુંબ
(B) જ્ઞાતિ
(C) સમુદાય
(D) સ્તર
15. નીચેનામાંથી શું શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર સાથે જોડાયેલું નથી ?
- (A) વર્ગ
(B) જ્ઞાતિ
(C) આંતરક્રિયા
(D) શોખ
16. શિક્ષણની સમાન તક આપવાનો આશય :
- (A) ન્યાયપૂર્ણ શૈક્ષણિક પ્રણાલી પૂરી પાડવી
(B) સામાજિક ભેદભાવ મિટાવવા
(C) ઉદારમતવાદી સમાજનિર્માણનો હેતુ સિદ્ધ કરવો
(D) 'સૌ માટે શિક્ષણ' પૂરું પાડવું

17. Social thinkers equate education with :

- (A) Gender learning
- (B) Institution learning
- (C) Individual learning
- (D) Professional learning

18. Positive discrimination means :

- (A) Equality of educational opportunity
- (B) Equity of educational opportunity
- (C) Equality of educational outcomes
- (D) Equity of educational outcomes

19. Which of the following is *not* an indicator of societal modernity ?

- (A) High-rise buildings
- (B) Democratic attitude
- (C) Well constructed roads
- (D) Well developed communication network

20. The system directed by one single person is :

- (A) Democracy
- (B) Mobocracy
- (C) Autocracy
- (D) Bureaucracy

17. સામાજિક ચિંતકો શિક્ષણને સરખાવે છે :

- (A) જાતિ અધ્યયન
- (B) સંસ્થાકીય અધ્યયન
- (C) વ્યક્તિગત અધ્યયન
- (D) વ્યાવસાયિક અધ્યયન

18. વિધેયાત્મક ભેદ એટલે :

- (A) શિક્ષણની સમાન તક
- (B) શિક્ષણની ન્યાયસંગત તક
- (C) શૈક્ષણિક નિષ્પત્તિની સમાન તક
- (D) શૈક્ષણિક નિષ્પત્તિની ન્યાયસંગત તક

19. નીચેનામાંથી કયું સમાજલક્ષી આધુનિકતાનું સૂચક નથી ?

- (A) ઊંચા મકાનો
- (B) લોકશાહી મનોવલણ
- (C) સારી રીતે બંધાયેલા રસ્તા
- (D) સુવિકસિત પ્રત્યાયન માળખું

20. એક વ્યક્તિ દ્વારા તંત્રને દોરવણી અપાતી હોય તો તેને.....કહેવાય.

- (A) લોકશાહી
- (B) ટોળાશાહી
- (C) સરમુખત્યારશાહી
- (D) અમલદારશાહી

21. Social change, primarily means :
- (A) Change in the lifestyle of an individual
- (B) Change in physical facilities available in a society
- (C) Change in the habits of a child
- (D) Change in the social institutions
22. Through socialization of an individual, we :
- (A) Develop affiliative tendencies towards other individuals and groups
- (B) Develop an unconditional acceptance towards other groups
- (C) Save an individual from the prejudices of other people and groups
- (D) Develop both affiliative and unconditional tendencies towards other people and groups

21. મૂલતઃ સામાજિક પરિવર્તન એટલે :
- (A) વ્યક્તિની જીવનશૈલીમાં પરિવર્તન
- (B) સમાજમાં ઉપલબ્ધ ભૌતિક સુવિધાઓમાં પરિવર્તન
- (C) વ્યક્તિની આદતોમાં પરિવર્તન
- (D) સામાજિક સંસ્થાઓમાં પરિવર્તન
22. વ્યક્તિના સમાજકરણ દ્વારા આપણે :
- (A) અન્ય વ્યક્તિઓ અને જૂથો વચ્ચે સંબંધલક્ષી ઝોકનો વિકાસ કરીએ છીએ
- (B) અન્ય જૂથો પ્રત્યે બિનશરતી સ્વીકૃતિ વિકસાવીએ છીએ
- (C) વ્યક્તિનો અન્ય વ્યક્તિઓ અને જૂથો પ્રત્યેના વ્યક્તિગત પૂર્વગ્રહોથી બચાવ કરીએ છીએ
- (D) અન્ય વ્યક્તિઓ અને જૂથો વચ્ચે સંબંધલક્ષી અને બિનશરતી બંને ઝોક વિકસાવીએ છીએ

23. Which one of the following is *not* an attribute of culture ?

- (A) Shared
- (B) Transmittable
- (C) Innate
- (D) Learnt

24. The term 'social stratification' refers to :

- (A) Unstructured social inequality
- (B) Unstructured social equality
- (C) Structured social inequality
- (D) Structured social equality

25. What is helpful to know the socialization of the pupil ?

- (A) Achievement in social science
- (B) Parental status
- (C) Non-academic interaction
- (D) Prestige of the caste

26. Educational psychology seeks to provide satisfactory solutions, *except* the :

- (A) What of education
- (B) How of education
- (C) Why of education
- (D) When of education

23. નીચેના પૈકી કયું ગુણ-લક્ષણ સંસ્કૃતિનું નથી ?

- (A) સર્વની હિસ્સેદારીવાળું
- (B) સંક્રમણ કરી શકાય તેવું
- (C) જન્મજાત
- (D) શીખેલું

24. સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે :

- (A) માળખામુક્ત સામાજિક અસમાનતા
- (B) માળખામુક્ત સામાજિક સમાનતા
- (C) માળખાબદ્ધ સામાજિક અસમાનતા
- (D) માળખાબદ્ધ સામાજિક સમાનતા

25. બાળકનું સામાજિકીકરણ જાણવામાં શું ઉપયોગી છે ?

- (A) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સિદ્ધિ
- (B) માતા-પિતાનો દરજ્જો
- (C) બિનવિદ્યાકીય આંતરક્રિયા
- (D) જ્ઞાતિની પ્રતિષ્ઠા

26. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન નીચેનામાંથી શાનો ઉકેલ આપતું નથી ?

- (A) શિક્ષણના વસ્તુનો
- (B) શિક્ષણની પદ્ધતિનો
- (C) શિક્ષણનાં કારણોનો
- (D) શિક્ષણના સમયનો

27. Teacher should be sensitive to individual differences emerging from :

- (A) Social factors
- (B) Cultural factors
- (C) Psychological factors
- (D) Socio-psychological factors

28. "Taxonomy of cognitive behaviours" is one significant achievement as an offshoot of.....school of thought.

- (A) Cognitivist
- (B) Constructivist
- (C) Behaviouristic
- (D) Humanistic

29. Arrange the following levels of cognitive domain in sequential order from lower to higher :

- (a) Application
  - (b) Analysis
  - (c) Synthesis
  - (d) Understanding
- (A) (d), (a), (b), (c)
  - (B) (d), (b), (a), (c)
  - (C) (b), (d), (c), (a)
  - (D) (a), (d), (b), (c)

27. ....માંથી ઉદ્ભવતા વૈયક્તિક તફાવતો પ્રતિ શિક્ષક સંવેદનશીલ હોવો જોઈએ.

- (A) સામાજિક પરિબળો
- (B) સાંસ્કૃતિક પરિબળો
- (C) મનોવૈજ્ઞાનિક પરિબળો
- (D) મનો-સામાજિક પરિબળો

28. 'બોધાત્મક વર્તનના હેતુઓનું વર્ગીકરણ' એ કઈ વિચારધારાની એક અગત્યની ઉપજ છે ?

- (A) બોધાત્મવાદ
- (B) સંરચનાવાદ
- (C) વર્તનવાદ
- (D) માનવતાવાદ

29. બોધાત્મક ક્ષેત્રના નીચે લખેલા સ્તરોની નિમ્નથી ઉચ્ચ એ રીતે ક્રમમાં ગોઠવણી કરો :

- (a) ઉપયોજન
  - (b) વિશ્લેષણ
  - (c) સંશ્લેષણ
  - (d) સમજ
- (A) (d), (a), (b), (c)
  - (B) (d), (b), (a), (c)
  - (C) (b), (d), (c), (a)
  - (D) (a), (d), (b), (c)

30. The phenomenon of forgetting was studied through experimentation by :
- (A) Hobbes
(B) Binet
(C) Simon
(D) Ebbinghaus
31. Behaviourism holds that any type of learning requires :
- (A) Systematic teaching
(B) A sequential mastery of behavioural elements
(C) A set of learning experiences for learners
(D) Interesting learning situations
32. Which of the following indicates the *correct* sequence of stages of human development according to Piaget ?
- (a) Concrete operation
(b) Pre operation
(c) Formal operation
(d) Sensory motor
- (A) (d), (b), (c), (a)
(B) (d), (b), (a), (c)
(C) (d), (a), (b), (c)
(D) (b), (a), (c), (d)
30. વિસ્મૃતિના અભ્યાસ માટે પ્રયોગો કરનાર કોણ હતું ?
- (A) હોબ્સ
(B) બિને
(C) સિમોન
(D) એબિંગહાઉસ
31. વર્તનવાદના મતે કોઈપણ પ્રકારના અધ્યયન માટે શું જરૂરી છે ?
- (A) વ્યવસ્થિત અધ્યાપન
(B) વર્તનલક્ષી તત્વો પર આનુક્રમિક નિપુણતા
(C) અધ્યેતા માટે અધ્યયન અનુભવોની શૃંખલા
(D) રસપ્રદ અધ્યયન પરિસ્થિતિઓ
32. પિયાજેના મતે માનવ વિકાસના તબક્કાઓની શ્રેણીને ક્રમમાં ગોઠવો :
- (a) મૂર્ત ક્રિયાત્મક
(b) પૂર્વ-ક્રિયાત્મક
(c) અમૂર્ત ક્રિયાત્મક
(d) મનોક્રિયાત્મક
- (A) (d), (b), (c), (a)
(B) (d), (b), (a), (c)
(C) (d), (a), (b), (c)
(D) (b), (a), (c), (d)

33. What does spontaneous recovery mean in classical conditioning ?

- (A) Instant response when desired
- (B) Derived response in certain time
- (C) Correct response after extinction
- (D) Response without need

34. Main difference between classical conditioning (CC) and operant conditioning (OC) is that :

- (A) classical conditioning (CC) emphasises on elicited behaviour while operant conditioning (OC) on emitted behaviour
- (B) CC emphasises on emitted behaviour and OC on elicited behaviour
- (C) CC emphasises on sequential behaviour while in OC it is not
- (D) in CC the stimuli are external while in OC they are not external

33. શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અંતર્ગત સ્વયંભૂ પુનઃપ્રાપ્તિ એટલે :

- (A) માંગવામાં આવે કે તરત મળતો પ્રતિચાર
- (B) નિશ્ચિત સમયગાળામાં મેળવેલો પ્રતિચાર
- (C) સમાપ્તિ બાદ મળતો સાચો પ્રતિચાર
- (D) જરૂરિયાત વગરનો પ્રતિચાર

34. શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અને કારક અભિસંધાન વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત :

- (A) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન વ્યુત્પન્ન (આણેલા) પ્રતિચાર પર ભાર આપે છે જ્યારે કારક અભિસંધાન આપન્ન પ્રતિચાર પર ભાર આપે છે
- (B) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન આપન્ન પ્રતિચાર પર ભાર આપે છે જ્યારે કારક અભિસંધાન વ્યુત્પન્ન પ્રતિચાર પર ભાર મૂકે છે
- (C) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન આનુક્રમિક વર્તન પર ભાર મૂકે છે જ્યારે કારક અભિસંધાનમાં એવું નથી
- (D) શાસ્ત્રીય અભિસંધાનમાં બાહ્ય ઉત્તેજકો હોય છે જ્યારે કારક અભિસંધાનમાં ઉત્તેજકો બાહ્ય નથી હોતા

35. Learning in terms of connection between stimulus and response is the gist of :

- (A) Cognitive theories
- (B) Field theories
- (C) Psycho-analysis
- (D) Behaviourist theories

36. Vygotsky's ZPD stands for :

- (A) Zone of preparatory development
- (B) Zero probable disorders
- (C) Zest for progressive development
- (D) Zone of proximal development

37. A person with average I.Q. or lower scholastic achievement with remarkable consistent performance in other spheres of activity may be termed as :

- (A) Gifted
- (B) Creative
- (C) Talented
- (D) Good performer

35. 'અધ્યયન એટલે ઉત્તેજક અને પ્રતિચાર વચ્ચેનો સંબંધ.' આ માન્યતા શાનું હાર્દ છે ?

- (A) બોધાત્મક સિદ્ધાંતો
- (B) ક્ષેત્ર સિદ્ધાંતો
- (C) મનોવિશ્લેષણ
- (D) વર્તનવાદી સિદ્ધાંતો

36. વિગોસ્કીના સિદ્ધાંતમાં ZPD એટલે :

- (A) પ્રારંભિક વિકાસનું ક્ષેત્ર
- (B) શૂન્ય-સંભવ વિકૃતિઓ
- (C) પ્રાગતિક વિકાસ માટેનો ઉત્સાહ
- (D) નિકટવર્તી વિકાસનું ક્ષેત્ર

37. જે વ્યક્તિ સરાસરી બુદ્ધિઆંક અથવા નિમ્ન શૈક્ષણિક સિદ્ધિ ધરાવતી હોય, પરંતુ અન્ય પ્રવૃત્તિઓમાં નોંધપાત્ર રીતે એકધારો દેખાવ કરતી હોય તેને શું કહેવાય ?

- (A) પ્રતિભાશાળી
- (B) સર્જનશીલ
- (C) તેજસ્વી
- (D) સારો દેખાવ કરનાર

38. The recent view is that individual MI determines learning. Here MI refers to :

- (A) Motivational Index
- (B) Memory and Intelligence
- (C) Multiple Intelligence
- (D) Mental Intelligence

39. Which is the *correct* order of steps for conducting research :

- (1) Reviewing the literature
  - (2) Specification of the problem
  - (3) Identification of the objectives
  - (4) Collection and Analysis of data
  - (5) Finding the results
- (A) (1), (2), (3), (4), (5)
  - (B) (2), (1), (3), (4), (5)
  - (C) (2), (3), (1), (4), (5)
  - (D) (3), (1), (2), (4), (5)

40. 'The effect of a model of teaching on learning style' is an experimental research carried out by a researcher. The learning style in this study will be :

- (A) Independent variable
- (B) Dependent variable
- (C) Control variable
- (D) Intervening variable

38. તાજેતરમાં આવેલો એક મત એવો છે કે MI થી અધ્યયન નિશ્ચિત થાય છે. અહીં MI નો સંદર્ભ શાની સાથે છે ?

- (A) અભિપ્રેરણા આંક
- (B) સ્મૃતિ અને બુદ્ધિ
- (C) બહુલક્ષી બુદ્ધિ
- (D) માનસિક બુદ્ધિ

39. સંશોધન હાથ ધરવા માટે કયો ક્રમ સાચો છે :

- (1) સાહિત્યની સમીક્ષા
  - (2) સમસ્યાનું સ્પષ્ટીકરણ
  - (3) હેતુઓની ઓળખ
  - (4) માહિતીનું એકત્રીકરણ અને પૃથકકરણ
  - (5) પરિણામ તારવવા
- (A) (1), (2), (3), (4), (5)
  - (B) (2), (1), (3), (4), (5)
  - (C) (2), (3), (1), (4), (5)
  - (D) (3), (1), (2), (4), (5)

40. 'અધ્યયન શૈલી પર એક મોડલ ઓફ ટીચિંગની અસર' એ પ્રાયોગિક સંશોધન એક સંશોધક હાથ ધરે છે આ સંશોધનમાં અધ્યયન શૈલી ..... છે.

- (A) સ્વતંત્ર ચલ
- (B) પરતંત્ર ચલ
- (C) અંકુશિત ચલ
- (D) આંતરવર્તીય ચલ

41. In a school a child was found to have behavioural problems of not studying and showing unusual behaviour. What type of study would be more suitable to understand this child ?

- (A) Experimental study
- (B) Historical study
- (C) Descriptive study
- (D) Case study

42. A research study which aims at finding out the extent of effectiveness of an educational programme is called.....research.

- (A) Historical
- (B) Descriptive
- (C) Experimental
- (D) Evaluation

43. For collecting data related to students' achievement in Science, one may use.....as a tool.

- (A) Test
- (B) Questionnaire
- (C) Interview
- (D) Observation

41. એક શાળામાં એક બાળક વર્તનલક્ષી સમસ્યા ધરાવતું જણાયું હતું, તે અભ્યાસ કરતું નહોતું અને અસામાન્ય વર્તન કરતું હતું. આ બાળકને સમજવા માટે કયા પ્રકારનો અભ્યાસ વધુ યોગ્ય કહેવાય ?

- (A) પ્રાયોગિક અભ્યાસ
- (B) ઐતિહાસિક અભ્યાસ
- (C) વર્ણનાત્મક અભ્યાસ
- (D) કેસ અભ્યાસ

42. એક સંશોધનનો હેતુ એક શૈક્ષણિક કાર્યક્રમની અસરકારકતાની માત્રા શોધવાનો છે આ સંશોધન ..... છે.

- (A) ઐતિહાસિક
- (B) વર્ણનાત્મક
- (C) પ્રાયોગિક
- (D) મૂલ્યાંકન

43. વિજ્ઞાન વિષયમાં વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિને લગતી માહિતી મેળવવા માટે ..... નો સાધન તરીકે ઉપયોગ કરી શકાય.

- (A) કસોટી
- (B) પ્રશ્નાવલી
- (C) મુલાકાત
- (D) નિરીક્ષણ

44. A researcher obtained achievement scores of 100 students of VIII class. In order to understand the achievement of the whole group which descriptive statistics would be most suitable ?

- (A) Median and Quartile Deviation
- (B) Mean and Quartile Deviation
- (C) Median and Standard Deviation
- (D) Mean and Standard Deviation

45. In a χ^2 table there are 7 columns and 2 rows. The degrees of freedom in this situation will be :

- (A) 5
- (B) 4
- (C) 6
- (D) 7

44. એક સંશોધકે ધોરણ આઠના ૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓના સિદ્ધિ પ્રાપ્તાંક મેળવ્યા છે. આખા જૂથની સિદ્ધિ સમજવા માટે કયું વર્ણનાત્મક આંકડાશાસ્ત્ર સૌથી વધુ યોગ્ય ગણાય ?

- (A) મધ્યક અને પાદસ્થ વિચલન
- (B) સરાસરી અને પાદસ્થ વિચલન
- (C) મધ્યક અને પ્રમાણ વિચલન
- (D) સરાસરી અને પ્રમાણ વિચલન

45. એક કાર્દવર્ગ સારણીમાં 7 સ્તંભ અને 2 હાર છે. આ પરિસ્થિતિમાં સ્વાતંત્ર્ય સંખ્યા..... રહેશે.

- (A) 5
- (B) 4
- (C) 6
- (D) 7

46. Which of the following is an example of a directional hypothesis ?

- (A) There is no significant difference in the academic performance of boys and girls
- (B) The academic performance of boys and girls differ
- (C) There is no significant relationship between IQ and academic performance
- (D) IQ is positively related to academic performance

47. A researcher wants to study the combined relationship of academic achievement of students with their home environment and school environment. Which of the following statistical technique should be used for data analysis in this study ?

- (A) Partial correlation
- (B) Multiple correlation
- (C) Chi-square
- (D) Pearson's correlation

46. નીચેનામાંથી દિશાસૂચક ઉત્કલ્પનાનું ઉદાહરણ કયું છે ?

- (A) છોકરાઓ અને છોકરીઓના વિદ્યાકીય નિવર્તન વચ્ચે સાર્થક તફાવત નથી
- (B) છોકરાઓ અને છોકરીઓના વિદ્યાકીય નિવર્તનમાં તફાવત છે
- (C) બુદ્ધિઆંક અને વિદ્યાકીય નિવર્તન વચ્ચે સાર્થક સહસંબંધ નથી
- (D) બુદ્ધિઆંક અને વિદ્યાકીય નિવર્તન વચ્ચે ધનાત્મક સહસંબંધ છે

47. એક સંશોધકને વિદ્યાર્થીઓના વિદ્યાકીય નિવર્તનનો તેમના ગૃહ વાતાવરણ અને શાળાના વાતાવરણ સાથેના સંયુક્ત સહસંબંધોનો અભ્યાસ કરવો છે. આ અભ્યાસમાં માહિતીના પૃથક્કરણ માટે નીચેનામાંથી કઈ આંકડાશાસ્ત્રીય પ્રવિધિનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ ?

- (A) આંશિક સહસંબંધ
- (B) બહુવિધ સહસંબંધ
- (C) કાય-વર્ગ
- (D) પિયરસનનો સહસંબંધાંક

48. Of the following.....is a rare possibility in educational research.

- (A) Field intervention
- (B) Laboratory experiment
- (C) Logical inquiry
- (D) Descriptive study

49. The contribution of research in the field of epistemology is :

- (A) Prediction
- (B) Description
- (C) Explanation
- (D) All of the above

50. The F-test is used to ascertain the significance of the difference :

- (A) Between two variables across groups
- (B) Between mean scores of two groups
- (C) Among mean scores of more than two groups
- (D) Among mean and median scores of two groups

48. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં નીચેનામાંથી.....એ એક ભાગ્યે જ દેખાતી શક્યતા છે.

- (A) ક્ષેત્ર દરમિયાનગીરી
- (B) પ્રયોગશાળામાં પ્રયોગ
- (C) તર્કશુદ્ધ ગવેષણા
- (D) વર્ણનાત્મક અભ્યાસ

49. જ્ઞાનશાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં સંશોધનનું પ્રદાન..... છે.

- (A) આગાહી કરવી
- (B) વર્ણન કરવું
- (C) સમજૂતિ આપવી
- (D) ઉપરના પૈકી બધા

50. એફ-કસોટીનો ઉપયોગ.....તફાવતની સાર્થકતા ચકાસવા માટે થાય છે.

- (A) બે ચલનો વિવિધ જૂથોના સંદર્ભમાં
- (B) બે જૂથોના સરાસરી પ્રાપ્તિઓ વચ્ચેના
- (C) બે કરતાં વધુ જૂથોના સરાસરી પ્રાપ્તિઓ વચ્ચેના
- (D) બે જૂથોના સરાસરી અને મધ્યક પ્રાપ્તિઓ વચ્ચેના

ROUGH WORK

SEAL